

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (48)

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 8 від 20 лютого 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(48) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 144с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

З М І С Т

СЛОВО РЕДАКТОРА

**ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ КОСТЯНТИН,
РУДА ТЕТЯНА, СОРОЧАН АЛІНА,
САМООСВІТА ПЕДАГОГА ЯК ШЛЯХ ДО МАЙСТЕРНОСТІ**

5

НОВІ ПРАКТИКИ В ОСВІТІ, ВИХОВАННІ, МЕТОДИЦІ

**КОЛОТ ІННА, АВЕРІНА ОЛЕКСАНДРА
ГІБРИДНІ ТА ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

16

КУЧЕР ОЛЬГА

**ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ ШЛЯХОМ РОЗВИТКУ АУДІЮВАННЯ І РОЗУМІННЯ УСНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ**

18

СЕНИШИНА МАРІЯ

**ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО СВІТУ ПОЕЗІЇ ЗАСОБАМИ
РОЗКРИТТЯ ТОНКОЩІВ ДЕКЛАМАЦІЇ**

23

СЛОБОДЯНЮК ВАЛЕНТИНА

**МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕТОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ІНТЕРАКТИВНИМИ
ПОСІБНИКАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

28

ЗРАЛКО АННА

ДИТЯЧІ СВЯТА В УМОВАХ ВІЙНИ

32

ТРІКОЛІЧ АНАСТАСІЯ

**МОВЛЕННЄВІ СИТУАЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ**

36

КОНОПКО ОЛЬГА

**СТВОРЕННЯ СТИМУЛЮЮЧОГО РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ДІТЕЙ ПІД
ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ДНЯ ВІЛЬНОЇ ГРИ**

41

ЦАРИК АНДРІЙ, МАРТИНЮК ЮЛІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗА ПРОГРАМОЮ
НОВОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

46

ЧЕРЕШНЕВА АННА

**ВИРОБЛЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ
ОСОБИСТОСТІ**

52

ШЕВЧУК ЮЛІЯ

**МОВНІ ПОМИЛКИ В ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ РІДНОЇ МОВИ: ЇХ ТИПИ,
ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

56

КОВАЦЕНКО ГАЛИНА

Слово редактора

СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

62

ЛІТЕРАТУРА: ІДЕЇ, ДОСВІД, РЕЗУЛЬТАТИ

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

ЕЛЕМЕНТИ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ЛІТЕРАТУРИ
«ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ» Е. М. РЕМАРКА ТА Е. М. ХЕМІНГВЕЯ

74

ПОХИЛЮК АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНІ ВИМІРИ РОМАНУ МАРІЇ МАТІОС «СОЛОДКА ДАРУСЯ»

80

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

СВИНАРЧУК ВАЛЕНТИН

СЦЕНАРІЙ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

«В ЄДНОСТІ СИЛА НАРОДУ» (ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ)

87

КОРНЮК СНІЖАНА

КРЕДИТИ СТИМУЛЮЮТЬ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ, АЛЕ ПРИЗВОДЯТЬ ДО
БОРГІВ. ЯК ВИНИКАЮТЬ ВЕЛИКІ БОРГОВІ КРИЗИ?

92

СТЕПОВА АЛЛА

СВІНГ ЯК СТИЛЬ ОРКЕСТРОВОГО ДЖАЗУ

95

УКРАЇНЕЦЬ ІРИНА

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

100

СЕРГІЄНКО ОЛЕНА

ДИТЯЧИЙ САДОЧОК В СУЧАСНОМУ СВІТІ.
ЯКИЙ БИ ХОТІЛОСЬ БАЧИТИ САДОЧОК В МАЙБУТНЬОМУ

103

КОНКУРСИ. ПЕРЕКЛАДИ ВІРШІВ

РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

PODILIA THINKS GLOBAL

108

КОРОЛЬ ТЕТЯНА

ПЕРЕКЛАД ПОСТИЧНИХ ТВОРІВ ЯК МЕТОД ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО
ЗАПАСУ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

114

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА

БОЛИТЬ... (переклад)

122

ВІРШІ ЗДОБУВАЧІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

124

КОНКУРС НА КРАЩОГО ПЕРЕКЛАДАЧА ПОЕЗІЇ

129

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

145

2. Євченко Н.В. Е.М. Ремарк. Зарубіжна література : Підручник для 11 класу / За ред. проф. О.С. Чиркова. Київ: Вежа, 2000. С. 172-180

3. Зварич В.З. Е.М. Ремарк Зарубіжна література ХХ ст. / За ред. М. І. Борецького : Підручник для 11 кл. серед. загальноосвіт. школи, ліцеїв, гімназій. Львів: Світ, 2000. 452 с.

*Стаття надійшла до редакції
17 лютого 2025 р.*

ІСТОРИЧНІ ВИМІРИ РОМАНУ МАРІЇ МАТІОС

«СОЛОДКА ДАРУСЯ»

УДК 821.161.2.09 МАТІОС

ПОХИЛЮК АНАСТАСІЯ

здобувачка вищої освіти філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

(Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент Яковенко Т. В.)

Abstract. *The article is devoted to the study of the historical basis of Maria Matios' novel «Sweet Darusia», the analysis of the panorama of the tragedy of the Ukrainian people depicted in it. Attention is focused on how the author herself explains the historical dimensions of the analyzed work, the reasons for addressing certain issues of the novel. Interesting is the interpretation of the author's artistic goal in the novel – the depiction of historical events through the fate of one person. The novel is analyzed through the prism of the achievements of critics and literary critics.*

Keywords: *Maria Matios' novel «Sweet Darusia», the historical basis of the work, prototypes of artistic images, features of the depiction of historical events.*

Постановка проблеми. Творчість Марії Матіос презентує сучасний стан розвитку літератури в Україні. В її доробку поєдналися традиції й новаторство. Стиль письменниці самобутній, тому дає змогу вписати її творчість у сучасний історичний, літературний та культурний контексти. Вона представлена різноманітними жанрами, які являють собою поєднання вже відомих, індивідуально інтерпретованих письменницею: новела, повість, оповідання, «гомеричний роман-симфонія», бульварний роман, психологічна повість, «драма на три життя», щоденник, «книга кулінарних рецептів», «методичка з народознавчих студій», «сімейна сага в новелах», автобіографія, роман-панорама тощо. Яскравими ознаками індивідуальної манери письма Марії Матіос, зазначає С. Жила, є «глибоке знання реалій життя і психології людини, уміння увиразнити художній світ твору буковинським колоритом, мовним багатством, містикою, споконвічними людськими проблемами» [2, с. 9]. На нашу думку, з погляду реалістичності відображення історичних подій цікавим для аналізу є роман-драма авторки «Солодка Даруся», який ми обрали за об'єкт нашого дослідження.

Стан дослідження проблеми. Роман від самого виходу друком привернув до себе увагу науковців і критиків. І досі пропонуються різні аспекти прочитання цього художнього тексту: з погляду формо-змістової єдності твору (І. Насмінчук, Г. Павлишин), поетики композиції та художньої мови роману (Н. Адамовська, Л. Кавун, В. Петриченко, О. Юрчук), відображення міфології буття західноукраїнського народу (Н. Косинська, М. Повар, К. Хижняк, М. Якубовська), розкриття його етичних домінант: понять «любов», «гріх», «спокуса» тощо. Крім того, роман «Солодка Даруся» досліджували Я. Голобородько, Т. Гребенюк, Т. Дзюба, С. Жила, І. Леонтій, І. Римарук, С. Сипливець, Б. Червак. Про творчість Марії Матіос багато пишуть тижневики «Друг читача», «Голос України», «Літературна Україна», «Дзеркало тижня» тощо.

Мета дослідження полягає в тому, щоб шляхом аналізу описати історичну основу роману-драми Марії Матіос «Солодка Даруся» та її інтерпретацію задля виявлення індивідуально-авторської мовотворчості сучасної української письменниці.

Виклад основного матеріалу. Історична проблема, на думку С. Сипливець, розуміється Марією Матіос як особливий генетичний зв'язок між мамою та її дитиною, яка бережно виношується дев'ять місяців. Також мається на увазі і генетичний, кровний зв'язок між батьком та дитиною. Також авторка таким чином подає історичні події в своїх романах як неминучі та звертає увагу на те, що сама людина обов'язково існує в тих чи тих історичних умовах, є невіддільною від

них, а тому вона не є вільною. Адже історія є страшною й жорстокою, її хід розвивається незалежно від того, що на разі відчуває людина [9, с. 12]. Отже, між історією та окремою особистістю наявний лише однобічний зв'язок: людина фізично не може та не має права впливати на хід історичних подій, не може їх змінити, переінакшити, має просто «пливти за течією» та підкорюватися тим подіям, які змусять її радіти чи й страждати водночас. Тож у творі ми можемо прочитати думки письменниці про невідворотність життєвих катаклізмів, про те, що людина нічого не може змінити у світі.

У романі «Вирвані сторінки з автобіографії» М. Матіос зазначає, що «письменникові не дуже личить самому інтерпретувати свої твори»[3]. Письменниця пояснює це тим, що для аналізу творчої діяльності письменників існують фахівці, тобто дослідники та літературознавці й читачі. А сам письменник має жити та відчувати життя, для того щоб майстерно весь свій досвід вплітати в твори та створювати особливі художні образи, які будуть змушувати читачів затамовувати подих [8, с. 29]. Незважаючи на це, у романі «Солодка Даруся» авторка подає історичні прототипи героїв, пояснює свій задум щодо написання роману. Письменниця зазначає, що своєю книгою намагалася «створити гімн людині на тлі історичної трагедії. Своєю Дарусею я шукала украдене щастя нації і шукала украдене щастя окремої людини» [3, с. 274].

Марія Матіос широко пояснює свої звернення до зображення історичності подій: «Хто не пам'ятає свого минулого, приречений переживати його знову», – сказав хтось з філософів, ніби виправдав

заглиблення авторки в історію тієї частини України, яка й тепер залишається дуже й дуже незрозумілою для багатьох тих, хто не винен у своїх незнаннях про неї. Також авторка зазначає, що заглиблюється саме в ту історію України, яка є найменш дослідженою та незрозумілою – історія Буковини. Адже описується письменницею саме той час, коли постійно змінювалася влада: «У моїх книжках є люди. Багато людей, які жили в часи постійно змінної – як електричний струм – влади, коли діяли УПА – НКВД – МГБ – «яструбки» – сексоти – провокатори – слабкі й сильні люди, негідники і порядні» [3, с. 30–32]. Марія Матіос у цьому романі звертається до сучасного читача й просить категорично не судити будь-кого, зокрема й минуле, підкреслюючи те, що ти можеш робити висновки, коли досконало будеш знати, які саме події відбувалися, тобто, що саме відбувалося в певну історичну епоху. Отже, показуючи події історії, письменниця має на меті звільнити мислення українців від стереотипності та неправди, показати справжню історію. До того ж, Марія Матіос підкреслює: «Я вдивлятимусь у пільму історії доти, поки не відчую, що запаси моїх знань і допитливості вичерпані і що більше не чую відлуння з того боку, де мій читач» [3, с. 357–358]. Її твори та герої в них – це не тільки саме описані люди й сім'ї, це тисячі та мільйони таких самих обездолених по всій території Буковини, це люди, яких безжально та нещадно зламала історія. У книжках письменниці здається більше правдивої історії, що дає змогу реально осягнути минулі події, адже авторка часто висвітлює взагалі невідомі історичні факти.

Письменниця показує історичні події свого рідного села. Вона добре знається на цьому питанні, тому що особисто досліджувала історію свого роду та історію всієї місцевості: «Отже, «ми» дуже старі – нам 2011 року виповниться «гарантованих 510 років. Історію своєї родини я знаю до 1790 року. Отже, «нам» – Матіосам – також, дай Боже, кожному: 220 років» [3, с. 35]. Отже, зважаючи на те, що Марія Матіос компетентна в цьому питанні історії свого рідного краю, читачеві випадає гарна нагода читати роман «Солодка Даруся» та бачити історичні події крізь призму очевидців, а не через заангажовані владою підручники.

Письменниця має ще одну творчу мету, яку окреслює так: «Опісля багатьох оголених «білих» (а швидше чорних) плям учорашнього, здається, важко знайти те, що приголомшувало б». Але вона не хоче приголомшувати читача кількістю гнітючих історичних подій. Вона скоріш має ціль зрозуміти та донести до нас механізм того процесу, який в кінцевому результаті призвів до того, що діти землі посварилися з землею [3, с. 100].

Марія Матіос пояснює своє звернення до історичної проблематики. У виступі після прем'єри вистави «Солодка Даруся» авторка говорила про безжальність історії, яка «суворо молотить майже кожному людину». Та хтось має говорити про цей біль. Тому історії, розказані авторкою, критики часто називають передінфарктними. Також письменниця зазначає, що істинність життя людина може пізнати лише через цей біль та страждання. Але без страждань і болю людині не можуть відкритись істини життя. Тому що

загадки минулого пізнаються через історії окремих людей. «В Україні безсовісні політики так лукаво погарцювали по історії, що може, прийшов час на пальцях, на мигах, по складах, отак, як ця Даруся, розказувати, що ж з нами було, щоб зрозуміти глибини наших національних потрясінь» [3, с. 274]. Очевидно, що історія родини Дарусі не є особливою, що таких родин було багато й не лише на території Буковини.

У романі «Солодка Даруся» письменниця широко розкриває трагедію сім'ї Ілашуків – Михайла, його дружини Матронки та дочки Дарусі. Ця родина уособлює в собі трагедію всього буковинського народу, який страждав дуже багато років, боявся нормально жити, терпів усі муки. Окупанти постійно змушували жити цей народ не так, як вони хотіли. Їм доводилося проти власної волі виконувати накази інших, люди думали, що така поведінка врятує їхні родини, інші не змогли витримати такого натиску та знущань та часто вкорочували собі віку, третіх знищували фізично й морально. Про всі ці події описано в третій частині твору: «Час від часу [майор Дідушенко] налітав у село, як фурія, – і разом з ним зникало кілька людей незалежно від статі, майнового стану і віку. Дехто вертався з перебитими чи полонаними пальцями, або припеченою шкірою, багато – не вернулося досі. А хто вертався – йому заціплювало рот» [1].

Даючи інтерв'ю газеті «Високий замок» М. Матіос казала про те, що наразі велика кількість людей прагне віднайти відповіді на нагальні питання сьогодення в минулому, навіть у минулому не свого рідного краю, не

держави, а в приватній історії. Тому що життя людини є багатовимірним. Історія пишеться багатьма людьми, великою кількістю різних слів, часто помічаємо, що всі ці слова однозначно трактуються, як щось суцільно добре або погане. Історію намагаються чітко розмежувати на «чорну та білу», а чітко розмежованим може бути лише «добро та зло». Марія Матіос наголошує на тому, що ті історичні події, які відбуваються поруч з нами кожного дня, отут і зараз, не трактуються однозначно й не можуть бути так трактовані, як це робила ідеологія Радянського Союзу [4]. Отже, письменниця прагне показати правдиву історію Західної України, витіснити з розуміння людей поняття «однозначності» історії.

Авторка зауважує, що батько розповів їй про Івана Цвичка, який дійсно існував, вже після друку першої редакції роману, а вже потім авторка почала досліджувати життя цієї людини [3, с. 268]. Вона зазначає, що «...справжній Іван Цвичок, про якого я в «Солодкій Дарусі» написала як про людину мало не «перекотипільну», мав судьбу дещо відмінну від книжної. На те він і художній образ, – крізь контури якого проступає узагальнене» [3, с. 269]. За дослідженням письменниці, Іван Цвичок не мав батька та в документах був записаний як Яремчук Іван Марійович, хоча це ім'я мало хто знав, тому що все життя ця людина мала прізвисько Цвичок. Письменниця стверджує, що «Іван від природи був дещо дивакуватим, сказати би по-сільському, недорікуватим, як на перший погляд, мав мовні вади» [3, с. 271]. Реальний Іван, як і його літературний прототип, робив дрімби, навіть сконструював з металобрухту

мотоцикл. Вигаданий та реальний Івани подібні у своєму прагненні до публічного коментування: «...дехто й тепер не витримує, як не витримував з устиду Іванових коментарів. То й виходить з автобусу дочасно» [3, с. 273]. Люди в романі «Солодка Даруся» без зайвих лестощів відзивалися про нього. Казали, що він дуже дурний та може сказати щось несуразне, що негайно хочеться піти геть. Також зазначається, що він не вмів себе поводити з дівчатами і ті намагалися завжди уникати зустрічі з Іваном. Отже, слова в устах Івана, як реального, так і літературного, були не дуже розумними, хоча він не використовував їх задля розваги.

У «Вирваних сторінках з автобіографії» авторка також розповідає читачам, звідки вона черпає сюжети та образи. Зазначає, що все це береться звичайно з життя, але зображується трохи художньо переінакшене життя: змінюються імена, назви населених пунктів, природа, авторка домислює деталі. Вигадана Марією Матіос Даруся справді існує, вміє розмовляти, має дітей та онуків. І насправді вже ніхто не пам'ятає ту історію та з ким такий жах трапився. Авторка, знаючи цю історію, не може собі дозволити, написавши про це, зашкодити людині, ні тій, яка розповіла цю історію, ні тій, про кого вона. Отже, історія та герої в романі «Солодка Даруся» не є штучно створеними, а постають правдивими. Тому можна стверджувати, що авторка правильно та влучно характеризує сама себе, говорячи, що вона з ранами на серці відкриває маски з життя людей та з історії, спочатку ранячи себе, а потім свого читача [3, с. 329].

У романі образ Дарусі оцінюється Марією Матіос у суспільному контексті. З прочитаного ми розуміємо, що головна героїня тривалий час була позбавлена голосу саме через нещадні сторінки історії та безжалісних людей. Але в час сильних душевних переживань, сильного сердечного піднесення вона все ж таки вимовляє оте єдине слово до чоловіка, якого обрала: «Згодом, ненавмисно вражена в саме серце, Даруся заговорила... востаннє, навіки поховавши невинувдані надії на своє маленьке – людське – щастя» [6]. Письменниця також каже, що коли писала цю книгу, навіть не сподівалася на те, що побита долею та людьми дівчина дуже швидко стане метафорою для всієї країни. Марія Матіос порівнює свою Дарусю з Україною – вони обидві були багато разів обдурені, але в час прозріння та злету відваги Даруся змогла сказати «Так»! тому чоловікові, який нарешті зміг стати для неї близьким, котрий доторкнувся до самої глибини її душі [7, с. 2].

Письменниця обирає загалом жінок як головних героїнь своїх романів, захоплюється цими постатями. Критики, літературознавці та українська преса стверджують, що Марія Матіос є послідовним дослідником того, як жіноча свідомість змінюється в жахливих тоталітарних умовах. Сама ж письменниця вважає, що репресовану людину реабілітувати набагато легше, аніж репресовану свідомість, незважаючи навіть на всі умови, які сприяють цій реабілітації. Але, з іншого боку, авторка своїми творами прагне довести, що саме жіночу свідомість, а не її фізичне тіло репресувати взагалі майже неможливо. Тоталітарний пресинг не може цілком вплинути на свідомість жінки, через те,

що вона набагато більше здатна відповідати за своє життя, ніж чоловік. Жінка дає життя і саме тому, їй важче позбутися власного життя, бо вона є оберегом для іншого [5]. Авторка вважає, що саме доля жінки тісно пов'язана з долею нації, що історія завжди залишала свій відбиток на жінках. Письменниця часто звертається до теми жіночої самотності, ця тема є однією з найулюбленіших у Марії Матіос. У різних її творах читач зустрічається з різними формами й видами самотності [6, с. 31].

У романі письменниця прагнула по-своєму показати історичні події Галичини та Буковини періоду 30–70-х років ХХ ст. Марія Матіос переконує свого читача в тому, що всі події відбуваються внаслідок якихось історичних та соціальних перипетій [11, с. 299]. Авторка зауважує, що прагне привернути увагу до української історії. Саме тому вона використовує історичні виміри в романі, адже відчуття духовності, історичної пам'яті є характерною рисою ментальності українців.

Письменниця не подає у творі однозначного коментаря до історичних подій, але стверджує, що саме жіночі

образи, в даному випадку, є трансляторами історичних подій.

У романі «Солодка Даруся» авторка вдало з'єднує специфічний колорит Західної України, міфологічні образи та сюжети з реальними історичними подіями. Тут можна простежити концептуальну «зануреність» в історію країни. Р. Харчук зазначає: «Саме завдяки українській історії, яка є об'єднуючим чинником нації, Марія Матіос перетворюється на письменницю загальнонаціональну» [10, с. 54]. Крізь призму життя звичайних селян, насамперед, крізь призму жіночих доль, спотворених війнами та історичними катаклізмами, що випробовують їхні характери, письменниця розповідає про історію України.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що, звертаючись до історичного тла в романі, письменниця має на меті звільнити мислення українців від стереотипності та неправди, показати справжню історію, адже вона особисто вивчала минуле рідного краю. Історичні події в романі Марії Матіос більше співвідносяться з жіночими образами, тому що доля жінки тісно пов'язана з долею нації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вірич О. Екзистенціал самотності в романі М. Матіос «Солодка Даруся». *Науковий вісник МДУ ім. В. Сухомлинського* : зб. наук. пр. 2012. Вип. 4.9. С. 30–38.
2. Жила С. Трагедія адекватна історії: роман Марії Матіос «Солодка Даруся». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 3. С. 6–12.
3. Матіос М. Вирвані сторінки з автобіографії. Львів : ЛА Піраміда, 2011. 368 с.
4. Матіос М. В Україні мільйони чоловіків, але вони якісь такі малолітні. URL:: <http://archive.wz.lviv.ua/articlec/44607> (дата звернення 08.06.2024).
5. Матіос М. Історія завжди ошукує совісних людей. URL: <http://www.maiamatioc.com.ua> (дата звернення 08.06.2024).

6. Матіос М. Солодка Даруся. URL: <http://h.ua/etory/215902> (дата звернення 08.06.2024).
7. Матіос М. Тільки правди! Невиголошена промова Лауреата Національної премії Тараса Шевченка під час вручення відзнаки. *Літературна Україна*. 2005. 17 березня. С. 2.
8. Пахльовська О. Українські шістдесятники: філософія бунту. *Сучасність*. 2000. №4 (квітень). С. 65–84.
9. Роман М. Матіос «Солодка Даруся» в культурному й мистецькому параметрах. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=77eWrn-pyb8> (дата звернення: 08.06.2024).
10. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : постмодерний період : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
11. Шукай О. Жіночий образ як інтерпретаційна модель подій національної історії (на прикладі роману Марії Матіос «Солодка Даруся»). URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2017/01/59.18.16.pdf> (дата звернення 08.06.2024).

*Стаття надійшла до редакції
02 грудня 2024 р.*